

Bulhaři

Historie kontaktů s Bulhary

- **konec 18. století**
 - Slovensko, Zakarpatská Ukrajina: krátkodobě a v malém počtu pěstitelé a prodejci zeleniny
- **polovina 19. století**
 - Praha: studenti
 - myšlenky panslavismu, utlačovaný národ
 - oboustranný zájem

- 20. léta 20. století
 - ekonomická migrace: „zelináři“, „zahradníci“
 - sezónní práce (březen – říjen)
 - organizovaný postup z východu na západ:
Atanas Kalev z Brna → vlastní i
bankovní kapitál, nevyužité prostory,
pronájem půdy
 - učeň => dělník => gazda (=> pěstitelské
závody)

Charakteristika menšiny

- „zelináři“ původně nízké vzdělání, již u druhé generace vyšší stupeň vzdělání → dnes VŠ a SŠ
- rozptýlené osídlení celé republiky, hlavně města
- návaznost na předchozí znalost terénu, semknutá komunita
- povědomí o Bulharsku, rodině
- vysoká integrace x zachování svátků, jazyk
- smíšená manželství od 2. generace zelinářů
- náboženství: pravoslaví nebo žádné
- Č. o Bulharech: pracovitost, skromnost, soudržnost x temperament

Statistické údaje

- 1991: poprvé možnost se přihlásit k bulharské národnosti, dnešní ČR cca 3.500; 2011: 4.999
- 2021: 6.073 + 1.588 se dvěma nár. (+ česká 1147), JmK 448 + 226
Praha 1803 + 559; Brno 245
- 1/2020: ca 17.000 trvalý nebo přechodný pobyt
- 7/2022: ca 17.500

Etnické identifikátory

- jazyk: Bulharská základní škola a gymnázium (Praha, od 1948)
- zvyky: Velikonoce jako pravoslavní (obřadní pečivo – kozunak), Vánoce podle

Kulturní instituce

- Bulharská sedjanka (Praha, 1880): česko-bulharský osvětový spolek, podpora ze strany českých umělců, přednášky o Bulharsku, kultuře, udržování jazyka, členové v Bulharsku šířili znalosti o Češích
- Sv. Georgi (Brno, 1919): spolek bulharských zelinářů
- Bulharská kulturně osvětová organizace (Praha, 1948): celostátní působnost =>

- Bulharské kulturně osvětové sdružení, Bulharský klub, Bulharský kulturně osvětový klub: v různých větších městech
- Vazraždane (Praha, 2001): jazykové kurzy, nejmladší generace; časopis Bulgari
- Pirin (Brno, 2001): taneční soubor, výuka tanců
- Zaedno (Praha, 2002): taneční soubor Bulgari, oslavy Trifon Zarezan; časopis Kamarádi (2012)
<https://www.youtube.com/watch?v=F2izHBcS>

AY

- Bulharská beseda (Praha, 2008): studenti, umělci
- Křesťanské sdružení Bulharů v České republice Svatého Nikolaje Mirlikijského Divotvůrce (Praha, 2009): křesťanské pravoslavné tradice
- Asociace bulharských spolků v ČR (Praha, 2014): 9 regionálních klubů z měst; časopis Roden glas (= Rodný hlas, od 1971)

Badatelé a literatura

- Jiří Král, Jan Húsek – 30. léta Slovensko
- Ján Podolák – 80. léta Slovensko
- Miriam Motejlová-Manolová – historie, česko-bulharské kontakty
- Mirjam Moravcová
- Helena Bočková a Jana Pospíšilová – Brno
- Zuzana Maxová
- Romyana Georgieva